

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 7

Fylke: N. Trøndelag

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Glarum

Emne: Skar

Bygdelag:

Oppskr. av: Clara Urstad

Gard: Urstad

(adresse): Gulland. sk

G.nr. 31 Br.nr. 182

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

- 1) Ein veit ikkje om noko sannane for soove for.
- 2) Ikkje anna enn at ein skil millann skar og bit.
- 3) Eg skar. Eg ska skova. Eg skov. Eg hi skari.
- 4) Dei i lia vart skar mykje nytta til for. Mest vart det nytta til hjelpe i vanskelige forår.
- 5) Omlag herre rogn er brukt til skar.
- 6) Kjemmer ein ordet skarskog, eller skarslass sa minner ein her berre rogn.
- 7) Inga form av dette rimet er kjend her.
- 8) Ikkje herre ku sau og geit, men og hest fekk skar i vanskelige forår. Mest når det leid på vinteren. Dei hadde då best tid til å skava.
- 9) At kyr same mjolken vart skave sludern saman med høgfiå og agn hant i stampar og sleze varmt vatnen på. Det vart då brukt ein stamp at kvar her. Det kallast "å gje dem stampen". Skar av Olden var ikkje brukt.

- 9) Skar var rekna arilag sam kraftfor.
Det er og kjend at ein fór fínt gult smói
nár ein bukar skar át kyrne.
- 10) Á haugga og págra skar var nemmt sam
eit anna arbid enn á haugga og págra
red.
- 11) Det kallast „á varra i skar-skóji“
- 12) Det kallast skar.
- 13) Ordit marka sam gjerningard kjemur
ein ikkje her.
- 14) Skar varð hogge og kjágra heile vintar.
Naka særskild um langfedagen kjemur
ein ikkje til.
- 15) Þá borken sam regel er frosen um
vintren lauk ein ha skore inn i
stava og þins þau app. Ein þar
in skar um dagen, og á kon um
þvoldane.
- 16) Beræ kallekniv varð brukt.
- 17) Ein sakt og helt skarþjippur inn
vinske handa i fanget. Ein hadde
kniven i hógre handa og skar med
þau. Nökun annan máte er ikkje
kjend.
- 18) Gídet skarþal kjennust ikkje.
- 19) Skarþjippur ligg raleg. Ein sker
med kniven.
- 20) Líden ein sker kallast ein skarþjippur
nár det er ein gramme þjippur. Ellu er
skarþkjá um det er eit stýkkje sam
er kláveri.
- 21) Borken kallast skar. Det borkatýkkje
ein sker av med þvart knivdrag
kallast i skarþjóv.
(eit)

22) All rogn som hadde frisk bork var skani.
 Det vanlige var å bruke same lengd som
 vanlig brennved. Noka var høgd lengre
 antag ein meter. Denne veden var mykje
 i dei rustilde bakkar ammane som er i
 bruk her i bygda. Lesleg når det var
 stekt eggbrød. Forli det gneista ikkje
 av denne vedrøkt.

23) Veden ein her skani av hallust skjivit
 Ykkje noka amma.

24) Skaut skal helst ikkje vera fægraft.
 Noka av veden lyt helst ikkje vera
 med.

25) Svare finns under 22.

26) Under krigen var det brukt skar
 av dei som hadde skavskog
 (rogn). Na er det slut med det.

NORSK ETHOLOGISK GRANSKING
 adr. NORSK FOLKEMUSEUM
 BYGDØY